

NEVALA

**Turvetuotantoalueiden ennallistamisen selvitystä ja neuvontaa
Keski-Suomen, Satakunnan ja Pirkanmaan maakunnissa -hanke**

Elli Peltovirta

Honkajoen alueen vesistökunnostusmahdollisuudet -keskustelutilaisuus | 23.4.2025

Hankkeen perustiedot

- Valmistelu-, neuvonta- ja viestintähanke
- Rahoitus Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF)
- Hankeaika 30.6.2026 saakka
- Kolmen maakunnan alueella:
 - Keski-Suomi
 - Satakunta
 - Pirkanmaa (Kihniö, Parkano, Virrat ja Punkalaidun)
- Keski-Suomen, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskusten yhteishanke, jota Keski-Suomen ELY-keskus koordinoi

Mitä hankkeessa tehdään?

- Kartoitetaan ennallistamiseen soveltuvia käytöstä poistuneita turvetuotantoalueita ja niiden kuormittamia vesistöjä.
- Tehdään esiselvityksiä turvetuotantoalueiden ennallistamismahdollisuuksista ja valuma-alueiden kunnostusmahdollisuuksista.
 - Tavoitteena on tukea maanomistajia päätöksenteossa ja käynnistää uusia erillishankkeita.
- Etsitään ennallistamis- ja vesistökunnostuskohteille sopivat hakijatahot ja hanketoimijat.
- Viestitään ennallistamisesta ja rahoitusvaihtoehtoista.
- Luodaan toimintamalli, jossa kuvataan ennallistamisprosessi suunnittelusta toteutukseen.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Esiselvitysten sisältö

- Turvetuotantoalueen esiselvitys
 - Tietoa alueesta mm. historiasta, sijainnista, valuma-alueesta ja maankäytön nykytilasta.
 - Arvion ennallistamismahdollisuuksista ja alueelle soveltuvista toimenpiteistä.
 - Arvio kustannuksista ja rahoitusmahdollisuuksista.
- Valuma-alueen esiselvitys
 - Tietoa valuma-alueen tilasta, kuormituslähteistä ja vesienhoidollisista toimenpide-ehdotuksista.

Kiinnostuitko ennallistamisesta? Ota yhteyttä – ensi vuoden kohteita valitaan parhaillaan

Vuoden 2024 maastokausi on jo täyteen varattu, mutta vuodelle 2025 sovitaan parhaillaan esiselvityskohteita. Jos haluat selvittää turvetuotantoalueesi ennallistamismahdollisuuksia tai olet kiinnostunut ennallistamishankkeiden vetämisestä, niin ota yhteyttä hyvissä ajoin hankkeen projektipäälliköihin. Yhteystiedot löytyvät sivuston alareunasta.

Vesistökunnostukset

Vesistökunnostuksella tarkoitetaan järvien, jokien ja pienvesin kunnostamista. Tarkoituksena on parantaa vesistöjen tilaa ja veden laatua sekä edistää virkistyskäytön ja muun käytön mahdollisuuksia.

Turvetuotanto on voinut vaikuttaa valuma-alueen vedenpidätyskykyyn, kiintoaine-, ravinne- ja humuskuormitukseen. Heikentynyt vedenpidätyskyky voi lisätä valuma-alueen veden virtaamaa, mikä puolestaan voi lisätä eroosio-, tulva- ja kuivuushaittoja. Kiintoaine-, ravinne- ja humuskuormitus rehevöittävät vesistöjä ja lisäävät happikatoa. Tämä heikentää monien eliölajien elinympäristöä sekä vaikuttaa vesistöjen virkistyskäyttömahdollisuuksiin.

Lisäksi happamilla sulfaattimailloja olevat turvetuotantoalueet voivat aiheuttaa ongelmia. Kun sulfidisaostumat altistuvat ilmalle ja siten hapettaville olosuhteille, muodostuu happamia aineita ja vapautuu metalleja. Happamilta sulfaattimailloista tulevat päästöt voivat aiheuttaa vahinkoa vesistöissä ja seurauksena voi olla esimerkiksi kalakuolemia.

JTF-rahoitusta voi saada turvetuotantoalueiden kuormittavien vesistöjen vesistökunnostushankkeisiin. Kunnostustoimenpiteitä ovat esimerkiksi vedenpinnan nosto, ruoppaus ja hoitokalastus.

Toimintaa ja tuloksia

Esiselvitykset

Haapasuo

Haapasuon entinen turvetuotantoalue sijaitsee Joutsan Leivonmäellä, Rutajoen valuma-alueella.

NEVALA-hanke on laatinut osalle alueesta esiselvityksen, jossa on tarkasteltu ennallistamismahdollisuuksia. Esiselvitys antaa suuntaviivoja kohteen ennallistamiselle, kosteikkorakentamiselle tai muulle mahdolliselle jälkikäytölle sekä eri käyttömuotojen yhdistämiselle alueella. Esiselvitys toimii pohjana tarkemmalle suunnitelmalle.

Haapasuon esiselvitys on luettavissa **täällä**.

Ota yhteyttä

Eeva-Maria Suontakanen

NEVALA-hankkeen projektipäällikkö (Keski-Suomi, Pirkanmaa)

Keski-Suomen ELY-keskus, vesiyksikkö

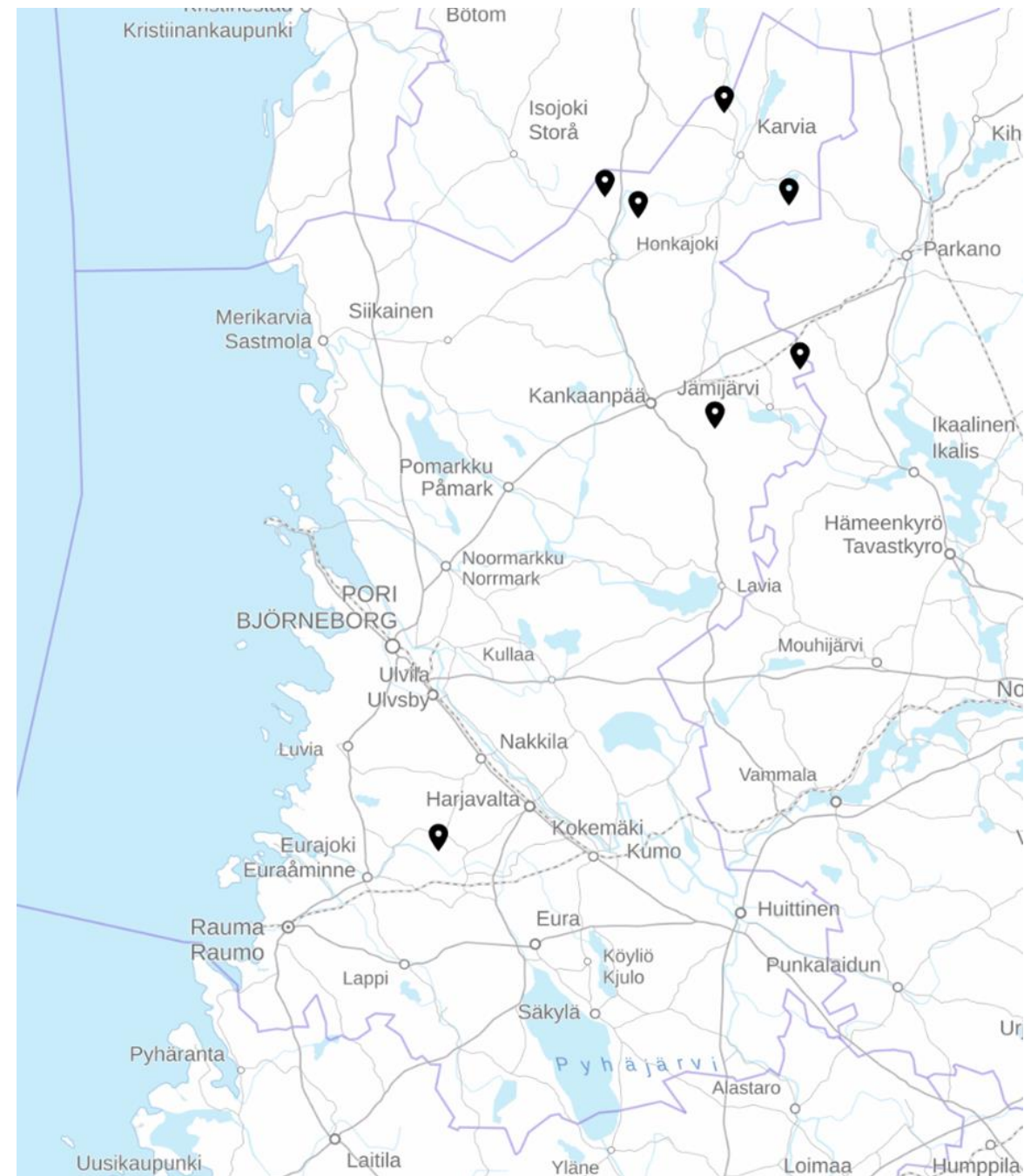
eeva-maria.suontakanen@ely-keskus.fi

0295 024 344

Elli Peltovirta

Turvetuotantoalueiden esiselvityskohteet

- Satakunnassa on kolme valmista esiselvityskohdetta.
- Tälle vuodelle on sovittu kolmen uuden esiselvityksen teosta.
- Uusia kohteita mahtuu vielä mukaan.

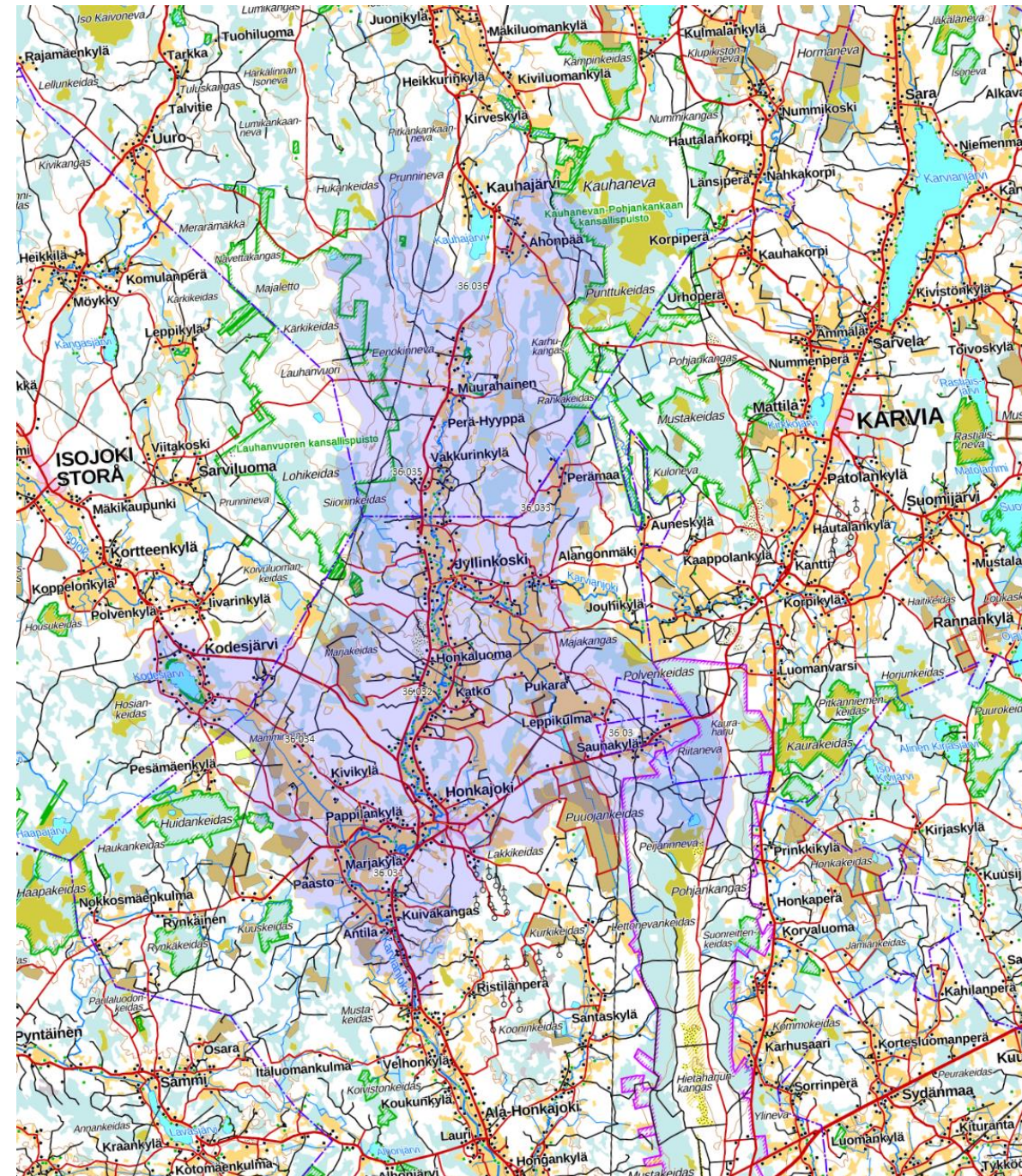

Honkajoen alueen (36.03) esiselvitys

- Esiselvityksen tarkoituksena on:
 - Antaa tietoa valuma-alueen tilasta, kuormituslähteistä ja vesienhoidollisista ehdotuksista.
 - Rakentaa sidosryhmä- ja hankeverkostoa.
 - Edistää varsinaisten kunnostushankkeiden toteutumista.
- Toteuttaja KVVY Tutkimus Oy
- Valmiin työn esittelytilaisuus järjestetään syksyllä 2025.
- Esiselvitys on valmis 31.10.2025 mennessä.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

JTF-rahasto

- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF-rahasto, Just Transition Fund) on Euroopan unionin perustama rahasto, jonka tarkoituksena on lieventää ilmastosiiirtymän haitallisia vaikutuksia.
- Rahoitusta kohdennetaan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman mukaisesti oikeudenmukaisen siirtymän toimiin.
- Yhtenä tavoitteena on kunnostaa, ennallistaa ja muuttaa käyttötarkoitusta turvetuotannosta poistuvilla alueilla, jotta ympäristö- ja päästövaikutukset vähenisivät ja elinkeinot monipuolistuisivat.

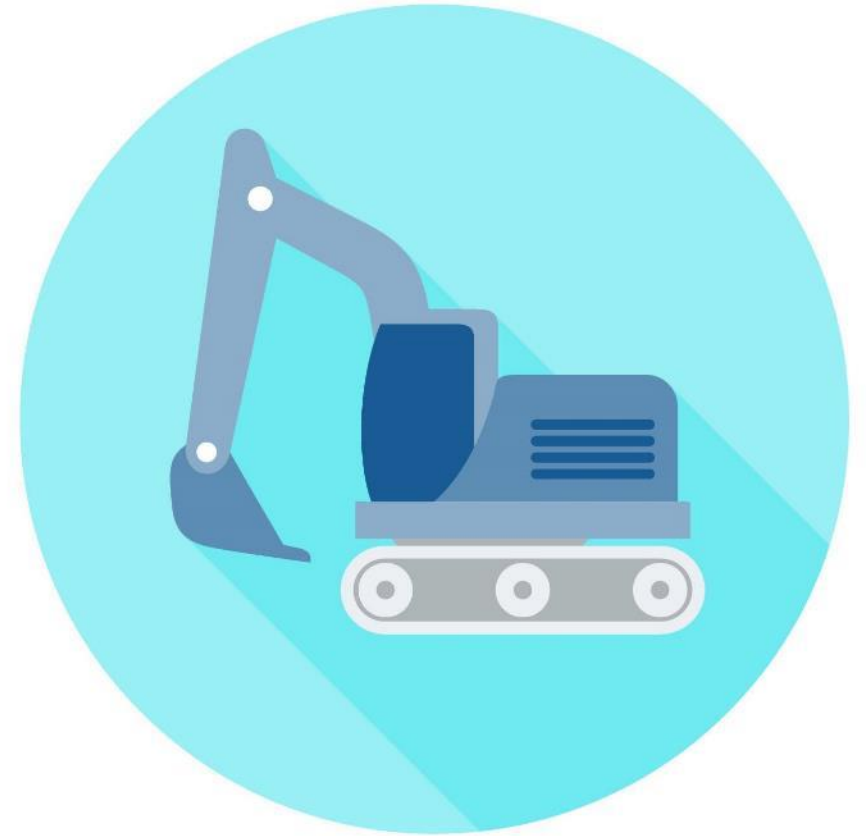
Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Mihin rahoitusta voidaan myöntää?

- Rahoitusta voidaan myöntää turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseen ja turvetuotannon kuormittamien vesistöjen kunnostamiseen sekä näiden yhdistelmiin.
- Rahoitusta voidaan myöntää teemaan liittyviin tutkimus-, kehitys-, ja innovaatiohankkeisiin.
- Rahoitusta ei voida myöntää energiantuotannon hankkeisiin.

Kuka voi hakea rahoitusta?

- Rahoitusta voivat hakea:
 - Kunnat ja kuntayhtymät
 - Julkiset organisaatiot
 - Korkeakoulut
 - Tutkimuslaitokset
 - Yritykset
 - Yhdistykset
 - Säätiöt
- Yksityishenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi olla tuen hakijana.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Mikä on rahoituksen tukitaso?

- Kehittämishankkeissa tuki on pääsääntöisesti enintään 80% hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.
- Kehittämishankkeisiin sisältyvien kohtuullisten ja välttämättömien investointien osalta tuki on enintään 70 %.
- Hankkeissa on oltava ELY-keskuksen myöntämän rahoituksen lisäksi myös muuta rahoitusta, joka voi olla kunta- tai muuta julkista ja/tai yksityistä rahoitusta.
- Myönnetty avustus maksetaan jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan.
- Tietyin edellytyksin hanketoteuttajalle voidaan maksaa enintään 30 % hankerahoituksesta ennakkona.

Miten rahoitusta haetaan?

- Hakeminen tapahtuu EURA 2021 – järjestelmässä.
- Hakemus on jätettävä ennen hankkeen aloittamista.
- Hakemuksen suunnitteluvaiheessa on suositeltavaa olla yhteydessä alueelliseen ELY-keskukseen.
- Länsi-Suomen jatkuva haku on auki 31.10.2025 asti.
- [EURA 2021: Hakuilmoitukset](#)

EURA 2021 EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen digitaalinen hallintajärjestelmä ohjelmakaudelle 2021–2027 Suomi

[Etusivu](#) » [Avoimet hankehakuilmoitukset](#) » Länsi-Suomen ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liitty...

Länsi-Suomen ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvien JTF -hankkeiden haku 15.1.-31.10.2025 / JTF/FR
Västra Finland – Ansökningstid 15.1.–31.10.2025 för projekt med koppling till restaurering och efteranvänd

JTF
KEHI

Keski-Suomen ELY-keskus

Alkaa 15.1.2025

Päättyy 31.10.2025

Haettavissa

Hakuilmoituksen tunnus KEELY-184

Hakuaikatyyppi Jatkuva hankehaku ⓘ

Haun kohdealue

- Länsi-Suomi

Maakunnat

- Etelä-Pohjanmaa
- Keski-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Pirkanmaa
- Pohjanmaa
- Satakunta
- Yli maakunnallinen

Hankehaun kuvaus:

Kyseessä on jatkuva haku 31.10.2025 asti. Hakemuksia voi jättää milloin tahansa hakuaikana. 14.3.2025, 25.4.2025, 30.5.2025, 29.8.2025, 26.9.2025 ja 31.10.2025 mennessä jätetyt hakemukset otetaan viranomaiskäsittelyyn määräpäivää seuraavana arkipäivänä. Suomessa JTF:n perusta on hallitusohjelman kirjaus turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoden 2030 loppuun mennessä. Turpeen energiakäytön alasajon välittömät ja välilliset haittavaikutukset aluetalouksiin ja työllisyyteen ovat merkittäviä. JTF:llä vastataan vähähiilisen siirtymän aiheuttamiin sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin työllisyyden ja kestävien aluetalouksien turvaamiseksi. Alueellisten siirtymäsuunnitelmien toimeenpanossa on käytössä yhteiset toimintatyytit (1–10). Ennallistamiseen liittyvissä toimitissa käytetään seuraavaa toimintatyyppiä:

Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista; kattaa myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, mikäli niiden kunnostamisen tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen.

Kullakin maakunnalla on oma alueellista siirtymää koskeva JTF-suunnitelma, joissa on kuvattu omia sisällöllisiä painotuksia ja mitä asioita ennallistamisen osalta nostettu tärkeiksi kehittämiskohteiksi.

[Etelä-Pohjanmaan siirtymäsuunnitelma](#)

Kiitos!

Elli Peltovirta, projektipäällikkö (Satakunta)
elli.peltovirta@ely-keskus.fi
0295 024 181

Eeva-Maria Suontakanen, projektipäällikkö (Keski-Suomi ja Pirkanmaa)
Eeva-maria.suontakanen@ely-keskus.fi
0295 024 344

Tommi Mäkinen, suunnittelija
tommi.o.makinen@ely-keskus.fi
0295 024 315